

Kritik mot Järfällabygdens hus AB angående handläggningen av ett ärende om utfående av handlingar

Anmälan

AA anmälde det kommunala bolaget Järfällabygdens hus AB och framförde bl.a. följande. Fredagen den 28 september 2007 besökte hon bolagets kontor för att få kopior av handlingar i ett ärende angående en ansökan som hon själv gjort om byte av bostad. Hon var vid besöket anonym. Hon framförde sin begäran till bolagets registrator. Registratorn uppgav att handlingarna förvarades hos bolagets verkställande direktör eller hos dess förvaltningschef. Enligt registratorn var det inte möjligt att ta fram handlingarna direkt eftersom verkställande direktören satt i ett möte. Registratorn frågade sedan om hennes namn och telefonnummer, enligt uppgift för att man skulle kunna nå henne när handlingarna hade tagits fram. AA hänvisade till offentlighetsprincipen och rätten att vara anonym. Hon meddelade att hon avsåg att återkomma påföljande måndag. När hon då återkom till bolagets kontor fick hon kopia av den ansökningshandling som hon gett in till bolaget men inte av de till ansökan fogade läkarintygen, med hänvisning till sekretess. Ansökan innehöll dock uppgifter angående sjukdomar.

Utredning

Järfällabygdens hus AB anmodades att göra en utredning och yttra sig angående vad AA hade framfört om dels att hon tillfrågades om namn och telefonnummer i samband med att hon begärde att få ta del av handlingar, dels att bolaget lämnade ut ansökningshandlingen som innehöll uppgifter om sjukdomar.

I ett yttrande anförde bolaget, verkställande direktören BB, bl.a. följande.

Eftersom förfrågan gällde handlingar där läkarintyg fanns bilagda, ställdes frågan för att utröna om även läkarintygen kunde överlämnas, i den händelse frågeställaren också varit behörig till dessa. Telefonnummerförfrågan gjordes artighetsvis för att kunna meddela när övriga handlingar skulle finnas tillgängliga för avhämtning.

Utlämnat brev daterat 2006-01-20 är en ”Ansökan om byte av bostad” och var insänt till Järfällahuset med bolagsnamnet överst och har av oss betraktats som en allmän offentlig handling där skribenten anger de önskemål bytesansökan innehåller. Vi har bedömt brevet som en allmän och offentlig handling avseende bostadsbyte och således utan dröjsmål utlämnat handlingen.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

Allmänt angående offentlighetsprincipens tillämpning hos kommunala bolag

Grundläggande regler om allmänna handlingars offentlighet finns i 2 kap. tryckfrihetsförordningen. Kapitlet reglerar även primärt frågan om utlämnande av allmänna handlingar. Enligt 1 kap. 9 § första stycket sekretesslagen (1980:100) ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar också gälla handlingar hos bl.a. aktiebolag där kommuner utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Sådana bolag ska vid tillämpningen av sekretesslagen jämföras med myndigheter. Järfällabygdens hus AB är ett sådant bolag.

Förfrågan om namnuppgifter

Av 2 kap. 14 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen framgår att en myndighet inte på grund av att någon begär att få ta del av en allmän handling får efterforska vem han är eller vilket syfte han har med sin begäran i större utsträckning än som behövs för att myndigheten ska kunna pröva om hinder föreligger mot att handlingen lämnas ut.

Som framgår av bestämmelsen har den som begär att få ta del av en allmän handling rätt att vara anonym. Identiteten får efterforskas endast om det behövs för att pröva om det finns hinder att lämna ut en begärd handling. Innan sådana uppgifter begärs måste myndigheten ha förvissat sig om att begäran aktualiserar tillämpning av en sekretessregel med skaderekvisit (se JO:s beslut den 3 november 2008 i ärende dnr 4571-2007).

Eftersom de begärda handlingarna i detta fall uppenbarligen inte var tillgängliga då förfrågan om identitetsuppgifter gjordes kan registratören inte rimligen dessförinnan ha förvissat sig om att de innehöll uppgifter som kunde omfattas av sekretess. Det fanns därmed inte fog för att redan i detta skede tillfråga AA om namnuppgifter.

Prövningen av framställningen

De av AA begärda handlingarna avsåg en ansökan från henne själv om byte av bostad samt läkarintyg som fogats till ansökan. Vid sekretessprövningen kände bolaget inte till att handlingarna begärdes ut av den person som ärendet avsåg. Av utredningen framgår att bolaget inte lämnade ut läkarintygen med hänvisning till sekretess men att bolaget lämnade ut själva ansökan. AA har framfört klagomål mot att ansökan lämnades ut och anför att den innehöll uppgifter om sjukdomar.

Av 7 kap. 25 § sekretesslagen framgår att sekretess gäller i ärende om kommunal bostadsförmedling för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider betydande men om uppgiften röjs. Som exempel på uppgifter som bör hållas hemliga nämns i förarbetena (prop. 1982/83:64 s. 5 f.) uppgifter om brott och brottspåföljder, om att någon är utsatt för misshandel i hemmet, om missbruksproblem och om vissa känsliga sjukdomar. Uppgifter av mera alldagligt slag – som att bostad har sökts

därför att sökanden har arbete på viss plats, ska gifta sig, väntar barn, är trångbodd etc. – kan normalt inte sekretessbeläggas enligt paragrafen.

JO uttalar sig normalt inte om huruvida myndigheters bedömningar vid sekretessprövningar är riktiga. Det som har kommit fram i ärendet ger inte anledning att göra undantag från den principen. Mot bakgrund av utfallet av sekretessprövningen – att bolaget vägrade att lämna ut läkarintygen men lämnade ut ansökan som innehöll uppgifter om sjukdomar – vill jag dock erinra om att det vid sekretessprövningen inte är avgörande i vilken typ av handling som en uppgift av nu aktuellt slag förekommer utan att det är uppgiften som sådan som har betydelse.

Övrigt

AA:s klagomål i övrigt föranleder inte någon åtgärd från JO:s sida.